

Protilátky proti hepatitidě B - nezbytný klíč k revakcinaci ?

Věra Pellantová

Klinika infekčních nemocí, LFUK a FN v Hradci Králové

XIV. Vakcinologické dny, Hradec Králové

Sérologická kontrola

- Sérologická kontrola (vyšetření anti- HBs) se provádí 1-2 měsíce po ukončené vakcinaci proti VHB kompletním ≥ 3 dávkovým schématem
- Protektivní koncentrace anti-HBs je 10 IU/l a vyšší
- Hladiny anti-HBs po očkování v čase klesají
- U imunokompetentních jedinců zůstává imunologická paměť zachována nejméně 30 let po očkování

Sérologická kontrola

- Po běžném očkování imunokompetentních osob proti VHB není nutný odběr protilátek na anti-HBs
- Odběr anti-HBs doporučen u určitých skupin pacientů/klientů
- Testování neočkovaných nebo nekompletně očkovaných (včetně těch, kteří nemají záznam o vakcinaci) není nutné a může být zavádějící

Pacienti/klienti u kterých je sérologické testování vhodné:

- Děti HbsAg pozitivních matek a děti matek s neznámým HbsAg statusem
- Zdravotničtí pracovníci a zaměstnanci veřejných služeb v riziku expozice krvi nebo tělních tekutin
- Hemodialyzovaní pacienti, HIV pozitivní a další imunosuprimované osoby (např. pacienti po transplantaci kostní dřeně nebo pacienti užívající chemoterapeutickou léčbu)
- Sexuální partneři HBsAg pozitivních pacientů

Studenti lékařské fakulty

- Student LF HK Abou z UK,
narozen 1998
 - 1998 – 1999 očkován třemi dávkami vakcíny proti VHB v řádném schématu (**písemně doložil**)
 - Podáme booster dávku vakcíny proti VHB
 - Nevyšetřujeme protilátky
 - Student LF HK Khalid z Indie,
narozen 1995
 - Udává očkování 3 dávkami vakcíny proti VHB v kojeneckém věku, **nemá doklad** o očkování
 - Podáme booster dávku
 - Odběr anti-HBs za 1-2 měsíce
- Poznámka: zvážit podání celé série očkování, teprve pak vyšetření protilátek

Zaměstnanci FN HK

- 1. Paní Eva, nar. 1975, nastupuje do FN HK, nikdy nebyla očkována
- Podáme 3 dávky vakcíny v řádném schématu, za 1-2 měsíce kontrola anti-HBs
 - anti-HBs 10 IU/ l a vyšší – dále neřešíme ani v případě poranění
- 2. Paní Barbora, nar. 1992, nastupuje do FN HK, řádně očkována proti VHB v dětství
- při vstupní prohlídce zjištěna hladina anti-HBs < 10 IU/l
- Podáme 1 dávku vakcíny proti VHB, za 1-2 měsíce po ní kontrola anti-HBs

Zaměstnanci FN HK

- 3. Paní Milena, nar. 1951, pracuje ve FN HK
- Řádně očkována proti VHB, chybí doklad o vyšetření protilátek
- Poraněna o neznámou jehlu
- Při vyšetření zjištěna negativní hladina anti-HBs
- Podáme 1 dávku vakcíny proti VHB, za 1-2 měsíce po ní kontrola anti-HBs

Zaměstnanci FN HK

- 4. Pan Miloš nar. 1965, jezdí s odpady ve FN HK
- očkovan řádně v 1993/ po očkování negativní anti- HBs
- booster 1997, 2017, + 2017 1x id. aplikace / anti-HBs stále negativní
- 2/2018 očkovan dvojnásobnou dávkou
- 3/2018 očkovan dvojnásobnou dávkou – poté anti-HBs více než 1000 mIU/ mL

Poznámka

- 1) Lépe znovu aplikovat celé třídávkové schéma a poté kontrola protilátek
- 2) Pokud je pacient i po druhé sérii očkování negativní, měl by být vyšetřen HBsAg, anti HBc total k vyloučení VHB
- 3) Po dvou sériích očkování a negativitě anti-HBs je klient považován za non respondera

Imunosuprimování

- Paní Jana, nar. 1980, po TKD pro akutní myeloidní leukémii v roce 2014
- V roce 2016-2017 aplikovány tři dávky vakcíny proti VHB
- Při kontrole negativní anti-HBs
- Podána další dávka vakcíny
- Při kontrole anti-HBs více než 100 IU/ l
- Poznámka:
 - hemodialyzovaní, vhodné každoroční vyšetření protilátek
 - HIV pozitivní, vhodné opakované vyšetření protilátek

Cizinci přicházející do ČR

- 7-leté dítě, přistěhované z Vietnamu, očkovací kalendář nečitelný/nemá, provedeny odběry protilátek, anti-HBs 17 IU/ l
- Z výsledku není jasné, zda-li bylo dítě očkováno nebo infekci prodělo
- Nutno provést odběry anti HBc total, v případě jejich negativity provést kompletní očkování proti VHB
- Již nevyšetřovat protilátky

Závěry

- Vyšetření anti- HBs má přínos pouze za přesně daných podmínek a v indikovaných případech
- Pozitivní anti-HBs titr (nenavazující na předchozí řádnou vakcinaci) neznamena, že pacient ne onemocněl virovou hepatitidou B
- U imunokompetentních jedinců po vakcinaci proti VHB není třeba odebírat titry protilátek
- Je nutné se zaměřit na rizikové skupiny

Děkuji za pozornost.